

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

LIBEREC

Inspekční zpráva

**Střední uměleckoprůmyslová škola
a Vyšší odborná škola Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 1/800**

Horní náměstí 1/800, 466 80 Jablonec nad Nisou

Identifikátor školy: 600 020 371

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Jablonec nad Nisou, 28. října 18

Termín konání orientační inspekce: 14. - 16. února 2000

Čj.	081 101/00-4034
Signatura	oh3zt205

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Střední uměleckoprůmyslová škola (SUPŠ) a Vyšší odborná škola sklářská (VOŠ) v Jablonci nad Nisou je školou s celorepublikovou působností. SUPŠ se ve svém vzdělávacím programu řídí učebním plánem (UP) 82-41-M/027 (Tvorba a vzorování bižuterie se zaměřením na tvarování a rytectví raznic, pasířství, povrchové zušlechťování a uměleckoprůmyslové zpracování kovů). VOŠ vyučuje dle UP 82-41-N/014 (Ražená medaile a mince).

Ve škole ke dni inspekce studovalo celkem 118 žáků. Z tohoto počtu 103 žáci navštěvovali střední stupeň vzdělávání. V průběhu inspekce byla sledována kvalita výuky v SUPŠ.

Všeobecně-vzdělávací předměty

Vzdělávání všeobecně-vzdělávacích předmětů SUPŠ je zaměřeno především na jazykově správné a kultivované používání českého jazyka, na rozvoj komunikativních dovedností v anglickém a německém jazyce, na pochopení základních přírodovědných i historických jevů, na hledání souvislostí a zákonitostí.

Pro jazykové vyučování dochází v prvním až třetím ročníku k dělení na německý a anglický jazyk, tělesná výchova je dělena do třetího ročníku.

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno v hodinách českého jazyka a literatury, anglického jazyka, občanské nauky a základů ekologie.

Probírané učivo všech zhlédnutých hodin tematicky odpovídalo učebním osnovám, časová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Organizace hodin byla promyšlená, obsah učiva vzájemně navazoval. U jednoho vyučujícího byly zaznamenány rezervy v rozplánování širšího výukového cíle - psychologický profil umělecké osobnosti by bylo vhodné rozšířit do více než jedné vyučovací jednotky.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících všeobecně-vzdělávacích předmětů je v dostatečné míře zajištěna.

Výuka hospitovaných předmětů probíhala v esteticky i účelně upravených učebnách, audiovizuální technika je jejich součástí a byla vhodně využívána. Vyučující používají namnožené materiály, encyklopedické slovníky, kopírované texty i doplňkovou literaturu. S rozdílnou kvalitou grafické úpravy si žáci píšou poznámky do sešitů. Výstupy z klasifikace jsou zaznamenávány pouze u vyučujících, žáci nemají o svých známkách dostatečný přehled.

Hospitované hodiny *českého jazyka a literatury* byly přehledně a jasně strukturovány, žáci získávali věcně správné a odborné informace převážně formou frontálního výkladu. Čtenářské zkušenosti jsou rozvíjeny v referátech, ve kterých žáci prezentují i vlastní názory. Inspekce pozitivně hodnotí průběžnou práci s různými zdroji informací a rozvíjení čtenářských návyků žáků.

V řízeném rozhovoru (při prověřování učiva) vyučující dbá na jasné a srozumitelné formulování vět žáků a usměrňuje odpovědi tak, aby se co nejvíce přiblížily k formulacím, které si měli zapamatovat z výkladu. Vstupní motivace i mezipředmětové vztahy jsou průběžně uplatňovány.

Namátkově vybrané písemné maturitní i kontrolní slohové práce jsou pečlivě opraveny i adekvátně klasifikovány. Obsahová, stylistická a formálně-slohová úroveň prací je průměrná.

V navštívených hodinách byl obsah probíraného učiva *anglického jazyka* a jeho začlenění do didaktického postupu v souladu s učebními osnovami i s příslušnými časovými plány a byl přiměřený k schopnostem žáků. Hospitované hodiny probíhaly ve specializovaných učebnách,

kteře jsou účelově vybaveny. K procvičení poslechové stránky jazyka vyučující vhodně používá audio nahrávky.

Ve čtvrtém ročníku nejsou (s ohledem na malý počet žáků) hodiny děleny, všichni studují anglický jazyk. Metodický postup je veden podle učebnice řady The Cambridge Course. Ve třetím ročníku jsou žáci děleni (anglický a německý jazyk) a výuka probíhá podle metodiky učebnice řady Headway. Pro doplnění a aktualizaci učiva vyučující používá různé kopírované texty.

Hospitované hodiny byly řádně připraveny, probíhaly v logické návaznosti promyšleně a účelně, byly vedeny převážně v anglickém jazyce. Při procvičování komunikativních dovedností inspekce doporučuje podporovat ústní vyjadřování nejprve imitativními cvičeními, následně více přecházet k obměňovaným dialogům ve skupinové nebo párové práci. Posouzení výsledků vyučovacího i učebního procesu je soustředěno hlavně na sledování pokroku v rozvoji řečových dovedností a na drobné kontrolní práce, které jsou řádně opravovány.

Ve sledovaných hodinách *občanské nauky a základech* ekologie bylo rozvíjeno aktivní učení a byl dán prostor pro individuální schopnosti žáků. Z průběhu motivačně působivých videoukázek chybělo společné zhodnocení samostatných zápisů. Na skupinovou práci s encyklopedickými příručkami nenavazovala diskuse, žáci pouze četli obsah hledaného hesla. Konkrétní předmět výukového cíle (Bible) nebyla žákům předložena k nahlédnutí.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny především v oblasti kooperace. Žáci jsou respektováni a je mezi nimi a vyučujícími zřejmá tolerance. Verbální komunikace vyučujících je na dobré úrovni s drobnými nedostatky v oblasti spisovného vyjadřování.

Výuku všeobecně-vzdělávacích předmětů hodnotí ČŠI vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jako dobrou. Pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

Odborné předměty

Specifické vyučovací předměty výtvarného studijního oboru jsou po personální i materiálně-technické stránce velmi dobře zajištěny.

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno v hodinách dějin výtvarné kultury, praktických cvičení a výtvarné přípravy.

Dějiny výtvarné kultury byly sledovány v prvním a čtvrtém ročníku. Vyučující splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem, učivo je strukturováno a tematicky odpovídá učebním osnovám. Výukové cíle byly promyšleně rozloženy do dvouhodinové lekce.

Stupňovitě uspořádaná posluchárna je účelně vybavena didaktickou technikou, která však nebyla ve sledovaných hodinách využívána. Při frontálních ukázkách obrazového materiálu nemají žáci dostatečnou možnost si prohlédnout předloženou dokumentaci a musí se spoléhat pouze na kopírované černobílé tisky, které si v průběhu výkladu doplňují vlastními poznámkami. Sešity žáků jsou vedeny a mají vhodnou úpravu.

Průběžná motivace byla podnětná, vycházela ze širších souvislostí, ale v návaznosti na mezipředmětové vztahy nebyla nabízející se aktualizace příliš využívána. Vyučující kladla důraz na exaktnost probíraného učiva a totéž vyžadovala od žáků při celkovém i průběžném opakování. Výklad i faktografické opakování bylo velice podrobné a věcně správné. Komunikace byla vedena jednosměrně, od vyučující k žákům. Prostor pro diskusi, vlastní úvahy nebo názory žáků byly v hodinách zaznamenány minimálně. Rovněž nebyly využívány možné cestovatelské zkušenosti žáků. Verbální komunikace vyučující je adekvátní odbornosti výuky.

Výuka předmětu *výtvarná příprava* si klade za cíl rozvíjet u žáků myšlení, estetické cítění, osvojení zručnosti a návyků v používání výtvarných prostředků, které jsou základem pro budoucí specifický předmět - navrhování. U tohoto studijního oboru obsah předmětu zahrnuje přípravné kreslení a přípravné modelování. Žáci jsou v prvním i druhém ročníku rozděleni do skupin podle jednotlivých zaměření (tvarování a rytectví raznic, pasířství, povrchové zušlechťování a uměleckoprůmyslové zpracování kovů). Organizace výuky je dána blokovým uspořádáním. Vyučující všech zaměření splňují podmínku odborné i pedagogické způsobilosti.

V hospitovaných hodinách přípravného kreslení byla cíleně procvičována kresba a malba podle skutečnosti, v přípravném modelování bylo zadání nasměrováno na zvětšení daného reálu. Ve všech navštívených hodinách inspekce zaznamenala cílevědomý metodický postup vyučujících. Kvalita výtvarných prací žáků plně odpovídala záměrům jednotlivých postupných kroků.

Předmět *praktická cvičení* je také vyučován ve skupinách podle zaměření. V navštívené hodině se zaměřením pasířství žáci pracovali na předem navržené realizaci (přívěsek, filigrán). V učebně je pro práci dostatečný počet pasířských míst i dobré osvětlení. Vyučující má odbornou způsobilost doplněnou studiem pedagogiky.

Učebny, kde jsou výše uvedené předměty vyučovány mají specifické uspořádání a jsou i odpovídajícím způsobem vybaveny. ČŠI hodnotí pracovní prostředí jako velice podnětné. Zhlédnuté výtvarné práce žáků byly velmi kvalitní.

Inspekci navštívené hodiny odborných předmětů byly hodnoceny jako velmi dobré a dobré. Hlavním pozitivem předmětu dějin výtvarné kultury je vysoká odbornost výuky, negativem se jeví komunikativní bariéra v neprospěch žáků.

ČŠI celkově hodnotí kvalitu odborných předmětů jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Učební plán, předepsané hodinové dotace i předložené tematické plány jsou vzhledem k datu inspekce v souladu se skutečností. Presentace výsledků odborné pedagogické činnosti směrem k veřejnosti je vynikající.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání velmi dobře.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé záměry školy jsou vedeny především snahou o zvýšení stupně kvality školy při respektování dosavadního výkonu (výstup jedné maturitní třídy a maximální počet 8 žáků VOŠ). Koncepční záměry proto vychází z rozboru aktuálních podmínek a jsou stanoveny na základě současného stavu na trhu práce. K tomuto účelu byl ustaven poradní sbor (reprezentanti bižuterních a sklářských firem, Svazu výrobců bižuterie, Úřadu práce), který např. potvrdil záměr školy rozšířit obor pasířství o výuku výhledově perspektivního oboru stříbrnictví. Spolupráce s firmou Bižuterie, Česká mincovna a.s. bude sloužit k realizaci výtvarných prací.

Pro každý rok jsou vedením školy stanoveny hlavní úkoly, jejichž plnění je pravidelně konzultováno na poradách. Plánované termíny jsou sledovány a úkoly průběžně vyhodnocovány. Všichni pracovníci byli s plánem na školní rok 1999-2000 seznámeni.

Vzdělávání probíhá podle MŠMT ČR schváleného učebního plánu, který je vedením školy

rozpracován tak, aby vyhovoval specifickým potřebám školy.

Z hlediska dlouhodobého vývoje má škola zřejmý koncepční záměr, plánování je systematické, vlastní realizace odpovídá stanoveným cílům, jsou využívána kritéria hodnocení.

Oblast plánování hodnotí ČŠI velmi dobře.

Organizování

Vedení tvoří ředitel spolu se zástupkyní ředitele a ekonomkou školy. Pro každé zaměření je stanoven vedoucí výtvarník oboru. Přehledně vypracovaný organizační řád obsahuje mimo jiné také pracovní náplně pedagogických i hospodářských pracovníků.

Pomoc při organizaci výstav, zařizování specializovaných dílen, aktuální informace o profesních trendech v bižuterním průmyslu jsou pouze částečnou náplní neformální spolupráce s poradním sborem. Cenná je i účast členů sboru při obhajobách praktických maturit a při absolutoriu.

Vnitřní tok informací je založen na daných a pevných pravidlech. Pravidelné porady se vzorně vedenými zápisy i neformální setkávání pracovníků tvoří nedílnou součást tohoto systému. Ke všem potřebným informacím mají pracovníci i žáci školy dostatečný přístup, dostávají je utříděně a včas (informační tabule na chodbách, v kanceláři a ve sborovně). Důvěrné informace o žácích i zaměstnancích jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Rodiče dostávají pravidelné informace o prospěchu a chování svého žáka dvakrát ročně (třídní schůzky). Při škole neformálně pracuje Klub rodičů a přátel.

Při respektování vzdělávacího programu využívá škola všech vhodných prezentací. Ve výroční zprávě (1998-1999) je uvedena výstavní činnost, pravidelné společné návštěvy žáků na výstavách, přednáškách, besedách i jiných kulturních událostí.

Organizační struktura je dobře a funkčně stanovena, umožňuje účinné řízení a byla přijata pracovníky školy. Oblast organizování hodnotí ČŠI velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Na výuce se podílí celkem 34 pedagogických pracovníků, složení pedagogického sboru je stabilní a z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti dostačující. S plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí je týdně odučeno 67% hodin. Problémem pro zkvalitnění personálního obsazení je nedostatek mladých a kvalitních absolventů výtvarných vysokých škol. Pedagogické vedení starších výtvarných učitelů je velice dobré, jejich úspěšná mimoškolní výtvarná činnost je vzorem pro budoucí profesní aktivity žáků. Vedení školy podporuje odborný růst pedagogických pracovníků, dbá i na péči o začínající a méně zkušené učitele (je určen tzv. uvádějící učitel).

Vedení vzdělávacího a výchovného procesu má stanovena jasná pravidla, ve škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro práci pedagogů i žáků, je utvářena atmosféra důvěry a spolupráce. Z hlediska výchovně-vzdělávacího programu je složení pedagogického sboru příznivé. Oblast vedení a motivování pracovníků hodnotí ČŠI velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Pro hodnocení výchovně-vzdělávací činnosti má vedení školy vypracován systém kontroly, který je zaměřen především na denní kontrolu provozu školy, na hospitace ve vyučovacích hodinách, na kontrolu třídní dokumentace, na kvalitativní úroveň Klausurních i maturitních prací, na výsledky a ohlasy veřejnosti z výstav a soutěží. Hodnotící kritéria jsou vedením školy

dodržována a práce pedagogů je průběžně hodnocena a její kvalita oceňována.

Hospitační činnost vedoucích pedagogických pracovníků je koordinována a plánována. Výběr hospitačí je v praxi průběžně měněn podle situace v jednotlivých třídách a předmětech.

Kontroly třídních knih a třídních výkazů jsou pravidelné a stvrzené podpisem. Kontrola plnění tematických plánů výuky, dodržování osnov, klasifikačního řádu se uskutečňuje při hospitacích.

Kontrola hospodaření školy (včetně čerpání mzdových prostředků) je měsíční.

Podkladem pro kontrolní činnost vedení školy je vždy rozbor stávající situace a důsledné hledání příčinných skutečností. Případná přijatá opatření jsou po realizaci opět vyhodnocována. Kritéria hodnocení jsou motivační a vedou pracovníky k osobní snaze o zlepšení pracovního výkonu. Oblast kontroly hodnotí ČŠI velmi dobře.

Hodnocení kvality řízení

Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností, je funkční a je dobře strukturováno. Kompetence jsou jasně stanoveny, vedení školy plně využívá podněty a připomínky pracovníků. Vnitřní a vnější informační systém je jasný a funkční.

Systém řídicí práce vytváří podmínky pro stabilizaci a odborný růst personálu školy.

Celkově ČŠI hodnotí oblast řízení velmi dobře.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu školního roku 1997-1998 navázali výtvarní pedagogové kontakt s Domovem a centrem aktivity v Hodkovicích s cílem pomoci hendikepovanému výtvarníkovi v jeho uměleckém růstu. Tento výtvarník (malující nohama) se už nyní pravidelně účastní a pracuje společně s žáky v plenéru (Brloh). Na základě výtvarných prací z posledního pracovního pobytu byla v průběhu inspekce v prostoru školy realizována zdařilá vernisáž společné výstavy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 218/98-21 ze dne 26. února 1999,
- schválené učební dokumenty studijního oboru: 82-41-M/027 Tvorba a vzorování bižuterie se zaměřením na tvarování a rytectví raznic, pasířství, povrchové zušlechťování a uměleckoprůmyslové zpracování kovů (čj. 18 775/98-23 s platností od 1. září 1998),
- podkladová inspekční dokumentace,
- plán práce na školní rok 1999-2000,
- organizační řád školy,
- rozvrhy hodin,
- třídní dokumentace,
- výroční zpráva za školní rok 1998-1999,
- personální dokumentace,
- tematické plány hospitovaných předmětů,
- písemné maturitní práce, kontrolní slohové práce, sešity studentů. výtvarné práce žáků,

- hospitační záznamy inspektorů.

ZÁVĚR

Na základě sledovaných jevů a zjištěných skutečností jsou oblasti kvality vzdělávání i řízení hodnoceny jako velmi dobré.

Česká školní inspekce nezjistila neefektivní využívání finančních prostředků.

Doporučení:

- Soustavně vést žáky ke schopnosti samostatného a souvislého slovního vyjadřování, které by bylo výstižné a jazykově kultivované,
- při výuce nepreferovat jednosměrný způsob komunikace s žáky, vytvářet prostor pro diskusi a formulaci vlastních myšlenek, ve zvýšené míře používat interaktivních forem výuky problémového vyučování, nepreferovat výklad učiva před samostatnou prací žáků,
- využívat didaktickou techniku i v předmětech odborného charakteru,
- zamyslet se nad absencí písemného zapisování průběžné klasifikace žáků do studijních průkazů nebo jiných záznamů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langerová v. r.
Člen	Mgr. Alexandra Hanwaldová	Mgr. Alexandra Hanwaldová v. r.

V České Lípě dne 6. března 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. března 2000

ano

Jiří Dostál, ak. soch.

Jiří Dostál, ak. soch. v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	13. dubna 2000	08 182/00-4034
Zřizovatel	13. dubna 2000	08 181/00-4034

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány